

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Petri Danielis Huetii Demonstratio Evangelica

Huet, Pierre Daniel

Parisiis, 1679

V. Tertium argumentum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-16260

figmentis hominum fenestra patefiet. At Ebraei cum Jeremiæ acceptos referant libros Regum, Esdræ vero libros Paralipomenon, hos in illis notari neutiquam credere possunt. Præterea vel ipsum nomen *Συλλογισμῶν*, Libris illis à Græcis inditum, ostendit posteriores esse libros Regum, ut pote in quibus suppleta sint plura, quæ cum in aliis Scripturæ sacræ libris, tum maxime in libris Regum desiderabantur.

II. Cæterum cum genuinum esse librum definiverimus, qui ab eo Auctore scriptus est, à quo scriptus esse dicitur, & eo circiter tempore quo scriptus esse fertur, omnino dicendum est genuinum esse librum Paralipomenon, qui controversum habet Auctorem & ætatem, ita uti habere dicitur, quique genuinus alioquin habitus est ab ætatibus continuata serie & proxime sequentibus: nam & in Canonem relatus est quem Esdras ipse composuit, & in Septuaginta Seniorum Interpretatione locum habuit, quæ non totis duobus sæculis Esdra recentior fuit. Atque hæc ad præsens opus sufficiunt: nam propter Libri novitatem, vix ulla ejus testimonia occurrunt in Scriptoribus sacris Veteris Testamenti. Legimus tamen hæc in libro Nehemiæ: *Filii Levi, principes familiarum, scripti in Libro verborum dierum*, quibus indicantur ea quæ extant nono capite libri prioris Paralipomenon, commate decimo & sequentibus. At in Novo Testamento librorum Paralipomenon auctoritatem agnovit Petrus cum dixit: *Et si Patrem invocatis eum qui sine acceptione personarum judicat secundum uniuscujusque opus, in timore incolatus vestri tempore conversamini*. Hæc enim arcessivit ex istis libri secundi Paralipomenon: *Sit timor Domini vobiscum, & cum diligentia cuncta facite: non est enim apud Dominum Deum nostrum iniquitas, nec personarum acceptio, nec cupiditas munerum*.

III. Sed & hic intercedit Thomas Hobbesius, & ex usurpata aliquoties his in libris clausula, *Usque in presentem diem*, scriptos esse colligit longo tempore post res ipsas gestas. Quod magna sane ex parte verum est, cum historia hæc initium ducat ab orbe condito, & in Cyro desinat. Quotiescunque autem adhibetur hujusmodi clausula, à tempore quo res illic narrata contigit, ad id usque tempus quo Librum concinnatum posuimus, tale intercessisse spatium comperies, cui convenire possit ista temporis determinatio. Scrupulum tamen injicit locus unus qui habetur capite quinto libri secundi, ubi Arca in Templum à Salomone illata, dicitur in eo fuisse, *usque in presentem diem*. Hinc potest concludi, non quidem recentiore esse Librum eo tempore quod assignavimus, ut vult Hobbesius, sed vetustiore, scimus enim ex secundo Machabæorum Jeremiam in spelunca montis Nebo Arcam occulisse, cum Jerusalem à Chaldæis diriperetur, & prædixisse locum fore ignotum, quoad Deus populum suum congregaret. Unde efficitur ante Hierosolymæ excidium scriptos esse Paralipomenon libros, cum ante motam Templo Arcam scripti sint. Idem de libris Regum pronuntiare queas, quibus paria propemodum continentur. At meminerimus tum Regum, tum Paralipomenon libros ex variis vetustioribus historiis esse excerptos, quod ita factum existimo, ut non sententiæ solum, sed & verba etiam sæpe descripta sint. Mihi itaque sit verisimile, testimonium quo Arcæ in Templo depositæ habetur mentio, ex libro antiquiore fuisse *ἀπολαβῆς* depromptum, & in libros Regum & Paralipomenon infartum. Utrobique enim verba extant hæc eadem, ut valde probabilis conjectura sit ex eodem fonte esse profecta.

IV. De libris Paralipomenon nihil certi habere se ait Scriptor Theologo-Politicus, præterquam de ætate qua elaborati sunt, quam instaurato per Judam Machabæum Templo recentiore esse asseverat. Cujus opinionis has causas affert: *Capite nono Libri prioris narrat Historicus, quenam familiae primum (tempore scilicet Esdræ) Hierosolymæ habitaverint: & deinde versu decimo septimo Janitores, quorum duo etiam in Nehemiæ capite undecimo, versu decimo nono narrantur, indicat. Quod ostendit hos Libros dudum post Urbis reedificationem scriptos fuisse*. Hæc satis obscura sunt: nam quod familias Babylone Hierosolymam reversas, ibique constitutas, & Templi Janitores Historicus recenset, cur inde sequatur librum Juda Machabæo recentiore esse, non satis intelligo. Nisi forte ita censuit, in Urbe nondum penitus reedificata, & Templo vix restituto, neque familias sedem ponere, neque Janitores officio fungi potuisse: quæ tamen facta fuisse apparet ex libris Esdræ, in quibus pleraque etiam eorum nomina extant, quæ nono hoc capite prioris Paralipomenon commemorantur.

V. Quæ vero petuntur argumenta ex discrepantiis, quæ hos Libros inter & lib. Terrium argumentum. Regum intercedunt, jam sæpe Interpretum studio soluta sunt. Ea autem fere oriuntur ex depravatis Ebraicis exemplaris lectionibus, Cujusmodi illud est quod profert Philosophus Theologo-Politicus ex vicesimo secundo capite secundi Paralipomenon, ubi fuisse legitur Ochozias quadraginta duorum annorum cum regnum ca-

4. Reg. 8. 26.

Vat. in 2. Par.
21. 2.Tract Theol.
cap. 10.
Gen. 46. 21.
Num. 26. 18.
1. Par. 8. 1.Mas. in Jos. 21.
11, 16.

pefferet: & octavo tamen capite quarti Regum, anni tantum huic viginti duo tri-
buuntur. Facilis est conjectura lapsum hic in pingenda numeri nota librarium, ut
alias saepe contingit, & pro γ notatum δ : quod penitus confirmatur ex interpretatio-
ne Septuaginta Senum: $\epsilon\tau\alpha\varsigma\ \epsilon\iota\sigma\alpha\tau\iota\ \nu\epsilon\ \delta\upsilon\omicron$, quod habent & Syrus & Arabs. Aliter sol-
vit hunc nodum Vatablus, sed hæc quam affero potior mihi videtur solutio. Nec
minus proclivis error in describendis nominibus propriis, unde prodierunt $\epsilon\upsilon\alpha\sigma\tau\omicron\delta\omicron\gamma$ -
 $\gamma\alpha\upsilon$, quas inter libros Paralipomenon & Genesim notat idem Arguator. Nam si no-
mina filiorum Benjaminis, quæ capite Geneleos quadragesimo sexto exposita sunt,
cum iis contendat quæ habentur Numerorum capite vicesimo sexto, & quæ prio-
ris Paralipomenon capite octavo; item Ebraïca cum Interpretatione Septuaginta Se-
num, statim magnam nominum depravationem deprehendet. Atque exceptio eadem
pertinere debet adversus objectas à Disputatore nostro similes nominum discrepatio-
nes; eam vero præcipue quæ inter nomina Leviticarum urbium in Josua expressâ
intercedit, & ea quæ comparantur in Paralipomenis. Res erit ex utriusque loci compa-
ratione clarior. Quapropter id tantum his cavillationibus extorqueri potest, luxatum
esse in nominibus quibusdam propriis, aut in arithmeticis aliquibus notis Scripturæ
sacræ contextum; quod neque quisquam negat; & si negaretur, Maforthæ lectio-
num differentiis quas collegerunt facile revincerent: imo & plerasque Libris sacris
inesse fateor seripcionis varietates, quas neque Mafora adnotavit. Potissimum autem
in Libros Paralipomenon hæc calamitas incubuit. De nominibus urbium aliter re-
spondent Ebraï Magistri, nempe Levitis commodato datas urbes ad habitandum,
quoad illæ quæ propriæ ipsis dicatæ erant Chananeis extorqueri potuissent; hinc
diversa urbium nomina in Josua & Paralipomenon Libris extitisse. Masius vero muta-
ta hæc nomina lapsu temporis arbitratur.

DE LIBRIS ESDRÆ.

I. Disputatur de Auctore libri prioris Esdræ. Vulgata opinio proponitur.
Sex priorum capitum incertus est Auctor, ætas assignatur. Reliquorum auctor
est Esdras. II. Probatur ejus $\gamma\mu\omicron\iota\omicron\tau\omicron\varsigma$ & antiquitas. III. Nehemias auctor
est libri sibi cognominis, cujus probatur $\gamma\mu\omicron\iota\omicron\tau\omicron\varsigma$ & antiquitas. IV. Refel-
luntur argumenta Adversariorum. Primum argumentum. V. Secundum argu-
mentum. VI. Tertium argumentum.

Disputatur
de Auctore
libri prioris
Esdræ. Vul-
gata opinio
proponitur.
Sex priorum
capitum in-
certus est Au-
tor ætas as-
signatur. Re-
liquorum au-
tor est Es-
dras.

1. Esdr. 5. 4.
1. Esdr. 6. 14.
15.1. Esdr. 7. 27.
18.

I. **T**RITA est & vulgaris omnium opinio librum priorem Esdræ, qui solus
apud Ebraeos Esdræ dicitur, cum secundus Nehemias nomine inscribatur,
Esdræ auctorem habere: & vix quemquam ab hac sententia deflecentem reperias.
Ego Libri hujus capita sex priora eundem scripsisse aio, qui Paralipomena, ut ex ho-
rum sine colligi potest, quæ initio libri prioris Esdræ reperitur, uti supra observavi,
cum de Paralipomenis agerem. Præterea capitum illorum Scriptorem rebus ipsis quas
narrat, interfuisse declarant hæc capituli quinti verba: *Ad quod respondimus eis, quæ
essent nomina auctorum ædificationis illius.* Atqui ædificatio illa absoluta est anno sexto
Darii, ejus videlicet qui fuit Hystaspis filius. Id docet sequens caput. Igitur quisquis
priora hæc scripsit capita, quem & Paralipomenon conditorem fuisse diximus, vixit
Darii hujus temporibus. Sed & ad Artaxerxis tempora vitam produxit, ut pote cu-
jus non semel meminerit sex his prioribus capitibus. Is autem Artaxerxes alius esse
non potest quam Longimanus. Porro Scriptorem horum sex capitum alium esse ac
Esdræ ex istis verbis concluditur, unde initium sumit septimum caput: *Post hæc au-
tem verba, in regno Artaxerxis regis Persarum, ipse Esdras ascendit de Babylone.* Nam
cum Hierosolymæ fuerit tempore Darii Scriptor priorum sex capitum, Esdras vero
Hierosolymam venerit regnante Artaxerxe, sequitur alium esse sex priorum capitum
scriptorem ac Esdræ. Reliquam autem Libri partem, quæ quatuor omnino constat
capitibus, ab Esdra esse profectam manifestum est, cum ex aliis ejus verbis, tum ex
his potissimum, quæ extant septimo capite, ubi postquam datas ad Esdræ ab Artaxerxe
litteras retulit, subjungit demum ista: *Benedictus Dominus Deus patrum nostrorum,
qui dedit hoc in corde Regis, ut glorificaret domum Domini quæ est in Jerusalem. & in me
inclinavit misericordiam suam coram Rege; & consiliatoribus ejus, & universis Principibus
Regis potentibus. Et ego confortatus manu Domini Dei mei quæ erat in me, congregavi de
Israël Principes qui ascenderent mecum.* Ex quibus apparet eum qui ita de se loquitur